

Ολοκληρωμένο πακέτο μετρων και όχι σαλαμοποίηση

Του **ΓΚΙΚΑ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗ***

Τα μέτρα που πρόσφατα ανακοινώθηκαν για αύξηση ορισμένων έμμεσων φόρων, νομιμοποίηση ημιπαιθριων χώρων κ. λπ. και η κατανομή τους στον πληθυσμό έχουν και θετικά και αρνητικά στοιχεία. Στα θετικά πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι επιλέχθηκαν τομείς να φορολογηθούν, οι οποίοι υπόκεινται σε μικρή φορολόγηση σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη, ενώ είναι καταφανής και η προσπάθεια μιας δικαιότερης κατανομής τους στον πληθυσμό. Στα αρνητικά, όλοι οι έμμεσοι φόροι επηρεάζουν περισσότερο τα πιο φτωχά στρώματα του πληθυσμού, ενώ μεγεθύνουν το κίνητρο φοροδιαφυγής. Επίσης, αύξηση φόρων σε εποχή επερχόμενης ύφεσης, μειώνει την αγοραστική δύναμη του Έλληνα και επιτείνει την πτώση της οικονομικής δραστηριότητας. Το μεγαλύτερο αρνητικό στοιχείο, όμως, πηγάζει από το γεγονός ότι τα μέτρα είναι ελλιπή. Φορολογικά μέτρα, εισπρακτικά μέτρα μέσω νομιμοποίησης προηγούμενων παρανομιών κ. λπ. από μόνα τους δεν δίνουν λύση στις μακροχρόνιες αδυναμίες που σύντομα θα ταλανίζουν με μεγαλύτερη ένταση τη χώρα. Σήμερα η Ελλάδα έχει ανάγκη από ένα μακρόπνοο οικονομικό πρόγραμμα επιταξίας. Η σαλαμοποίηση της οικονομικής πολιτικής με μέτρα - σταγόνες, που προσωρινά και μερικώς κλείνουν απλώς το δημοσιονομικό έλλειμμα, υπολείπεται των αναγκών. Η σαλαμοποίηση δεν συνάδει με το επίπεδο ωριμότητας και αυτογνωσίας του Έλληνα ούτε με τη διαφάνεια που απαιτούν οι καιροί. Μέχρι σήμερα αποφύγαμε τα χειρότερα της διεθνούς ύφεσης επειδή η Ελλάδα έχει μια κλειστή οικονομία και ένα ισχυρό τραπεζικό σύστημα. Όμως, η ύφεση σταδιακά έρχεται και στη χώρα μας. Και το ερώτημα για μας δεν είναι πόσο μεγάλο θα είναι το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2009. Όλες οι χώρες θα έχουν έλλειμμα το 2009. Το ερώτημα είναι αν καταφέρουμε ποτέ να ανακάμψουμε, όταν η υπόλοιπη Ευρώπη ανακάμπτει, έστω και δύο χρόνια από σήμερα. Η μέχρι σήμερα σύγκλιση προς την παλαιά Ευρώπη των 15 εύκολα μπορεί να μετατραπεί σε απόκλιση. Διότι η χώρα ταλανίζεται από τα γνωστά διπλά ελλείμματα, τα οποία αυξάνουν τον κίνδυνο μακροχρόνιας στασιμότητας: Πρώτον, το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας. Δεύτερον, ο

αναποτελεσματικός δημόσιος τομέας. Απαιτούνται δύο ειδών πολιτικές: Άμυνας και επίθεσης. Άμυνα σημαίνει να φτιάξουμε πρώτα τον δημόσιο τομέα και στη συνέχεια να προχωρήσουμε σε μεταρρυθμίσεις που έχουν το μικρότερο κόστος. Ξεκινάμε με μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών. Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας έρχονται αργότερα και με συναινεση. Επίθεση σημαίνει ένα νέο πρότυπο ανάπτυξης με έμφαση την εξωστρέφεια και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας. Στηρίζουμε τις παραγωγικές επενδύσεις και την καινοτομία. Προσέχουμε ιδιαίτερα τους συντελεστές παραγωγής. Δίνουμε, δηλαδή, έμφαση στην Παιδεία, όπου με λίγους πόρους μπορούμε να έχουμε πολλαπλάσια αποτελέσματα αν καταφέρουμε να δημιουργήσουμε μια νεολαία που σκέφτεται κρι-

Όταν τα μέτρα αποτελούν μικρό υποσύνολο των αναγκαίων, καταστρέφουν την εμπιστοσύνη του πολίτη που είναι απαραίτητη για την εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής.

τικά, που ψάχνει το καινοτόμο. Δίνουμε έμφαση και στον χώρο της Υγείας, όπου ιδιωτικός και δημόσιος τομέας ανταγωνίζονται. Οι δύο πολιτικές άμυνας και επίθεσης δένουν σε συμπαγές σύνολο όταν υπάρχει και το αντίστοιχο πολιτικό κεφάλαιο, όταν δηλαδή η κοινωνία συναινεί στις κοινά αποδεκτές προτεραιότητες. Πρόσφατη έρευνα που διενήργησε ο ΣΕΒ έδειξε πως οι Έλληνες αντιλαμβάνονται ότι τα προβλήματα της χώρας δεν οφείλονται μόνον στη συμπεριφορά των άλλων, αλλά όλης της κοινωνίας. Αυτή είναι μια ωριμότητα υψηλού επιπέδου, που δείχνει ότι οι Έλληνες είναι έτοιμοι να συνεισφέρουν για την αλλαγή. Στην ωριμότητα αυτή καλούνται λοιπόν οι πολιτικοί μας να δώσουν σάρκα και οστά, με συγκεκριμένο πρόγραμμα και όραμα.

* Οικονομικό συμβούλου του ομίλου Eurobank και καθηγήτη χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς.